

FAKULTET DO WYBORU:
DYSLALIA – TERAPIA WAD WYMOWY

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2025/2026 semestr zimowy i letni
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny Katedra i Kliniki Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi
Kierunek studiów	Logopedia Ogólna i Kliniczna Studia stacjonarne II stopnia, I rok
Dyscyplina wiodąca	(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Kliniki Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel: (+48 22) 599 25 21, 599 17 21
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. Dr hab. N. med. Kazimierz Niemczyk
Koordynator przedmiotu	(tytuł, imię, nazwisko, kontakt) dr n. hum. Agnieszka Borowiec aborowiec1@o2.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	(imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu) dr n. hum. Agnieszka Borowiec aborowiec1@o2.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. hum. Agnieszka Borowiec neurologopedka

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów		Liczba punktów ECTS	0.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)		30	1,2
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0.8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Uzyskanie wiedzy z zakresu normy i zaburzeń funkcjonalnych w obrębie układu stomatognatycznego.
C2	Powiązanie procesów motorycznych w obrębie układu stomatognatycznego z normą artykulacyjną oraz obwodowymi zaburzeniami w procesie mówienia.
C3	Przygotowanie do pracy z pacjentem z zaburzeniami funkcjonalnymi wpływającymi na zaburzenia artykulacji

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
L2.W.01	w pogłębionym stopniu zna teorie naukowe z zakresu językoznawstwa oraz diagnozy i terapii logopedycznej, kryteria klasyfikacji zaburzeń mowy na poziomie obwodowym; P7S_WG
L2.W.02	Operuje w pogłębionym stopniu terminologię stosowaną w literaturze przedmiotu dotyczącej opisu obwodowych zaburzeń mowy; P7S_WG
L2.W.03	Rozumie zależności między logopedią a innymi dyscyplinami naukowymi; P7S_WG
L2.W.04	W pogłębionym stopniu rozumie metodologię w postępowaniu diagnostyczno-terapeutycznym opartą na argumentach naukowych. P7S_WG
L2.W.05	w pogłębionym stopniu zna zaawansowane metody analizy i interpretacji objawów językowych charakterystycznych dla zaburzeń mowy, a także metody korygowania wad wymowy u dzieci i dorosłych P7S_WG

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

L2.W.06	rozumie w pogłębionym stopniu procesy fizjologiczne i patologiczne zachodzące w obrębie narządów mowy, potrafi zastosować tę wiedzę do planowania terapii obwodowych zaburzeń mowy P7S_WG, P7S_WK
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
L2.U.01	we właściwy sposób oceniać, krytycznie analizować, syntetyzować i interpretować objawy językowe charakterystyczne dla obwodowych zaburzeń mowy, P7S_UW
L2.U.02	dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia w podejmowanych zadaniach terapeutyczno-logopedycznych, P7S_UW
L2.U.03	w sposób zgodny z przyjętymi standardami komunikacyjnymi stosowanymi w opiece logopedycznej i medycznej przekazywać pacjentowi i/lub jego opiekunom informacje o stanie jego mowy, określać zasady i warunki współpracy, przedstawiać program postępowania logopedycznego; P7S_UK
L2.U.04	wyszukiwać przydatne informacje w tekstach źródłowych w języku polskim i w języku obcym, analizować i interpretować przedstawione w nich fakty, posługiwać się polską i obcojęzyczną terminologią specjalistyczną z zakresu językoznawstwa i logopedii, a także formułować opinie i właściwie je argumentować w języku polskim i języku; P7S_UK
L2.U.05	odpowiednio i samodzielnie planować postępowanie diagnostyczne i profilaktyczne w logopedii, dokumentować zajęcia logopedyczne, opracowywać i realizować działania terapeutyczne i usprawniające, uwzględniające możliwości i potrzeby pacjenta, a także oceniać skuteczność stosowanych metod i weryfikować je w zależności od efektów; P7S_UO
L2.U.06	pracować jako logopeda w zespole, współpracować z lekarzem, psychologiem i pedagogiem w zakresie stawiania diagnozy oraz planowania i weryfikowania terapii logopedycznej; P7S_UO
L2.U.22	odczytać informacje zawarte w rozpoznaniu medycznym dokonanym przez laryngologa/foniatrę /gastrologa/ neurologa; P7S_UW
L2.U.24	pracować w zespole z innym logopedą, lekarzem (otolaryngologiem, foniatrą, gastrologiem, chirurgiem, neurologiem), fizjoterapeutą, dietetykiem w zakresie diagnozy i terapii pacjenta; P7S_UK
L2.U.27	Przeprowadzić ocenę anatomii i czynności w obrębie narządu artykulacyjnego oraz wytyczyć indywidualny plan terapii logopedycznej wad wymowy; P7S_UW
Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:	
L2.K.01	krytycznej oceny teorii i metod stosowanych w logopedii w przypadku obwodowych zaburzeń mowy; P7S_KR
L2.K.04	posługiwania się językiem ojczystym zgodnie z zasadami etykiety językowej i dostosowywania doboru środków językowych do sytuacji oraz możliwości i statusu odbiorcy, przyczyniając się do promocji poprawnej polszczyzny; P7S_KO
L2.K.06	przestrzegania zasad etyki zawodowej, a także promowania wzorców poprawnej polszczyzny, poprawnej wymowy oraz działań z zakresu profilaktyki logopedycznej; P7S_KR
L2.K.08	Nawiązuje empatyczny kontakt z pacjentem; przejawia pozytywną postawę w stosunku do osób przewlekle chorych; P7S_KO
L2.K.11	Przestrzegania tajemnicy zawodowej, praw pacjenta w tym prawa do rzetelnej informacji na temat proponowanego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego; P7S_KR
L2.K.18	Prowadzenia działań diagnostyczno-terapeutycznych w zakresie zaburzeń artykulacji u pacjentów w każdym wieku; P7S_KK

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
wykład	1. Proces tworzenia mowy; poziom artykulacji w relacji do innych etapów przetwarzania informacji językowej. 2. Biologiczne funkcje w rejonie układu stomatognatycznego – jako podstawa w rozwoju mechanizmów artykulacyjnych. 3. Norma artykulacyjna – analiza fonetyczno-wykonawcza. 4. Klasyfikacje obwodowych zaburzeń artykulacji. 5. Deformacje, substytucje jako funkcjonalne mechanizmy kompensacyjny w artykulacji. 6. Metody wywoływania głosek w różnych podejściach metodologicznych i metodycznych.	P7S_WG P7S_WG P7S_WG P7S_UW P7S_WG P7S_WG P7S_KR
Zajęcia praktyczne	1. Mechanizm pracy gabinetu logopedycznego – dokumentacja Pacjenta 2. Ocena stanu morfologicznego układu orofacjalnego u pacjenta. 3. Ocena sprawności narządów mowy. 4. Planowanie ćwiczeń funkcjonalnych i sprawności artykulatorów mobilnych. 5. Zasady prowadzenia zabiegów manualnych w rejonie jamy ustnej (odczulające, dynamizujące, pre i postzabiegowe). 6. Trening mięśni układu artykulacyjnego. 7. Wywoływanie głosek oraz ich transformacje w procesie artykulacyjnym. 8. Współpraca w zespole terapeutycznym: logopeda, laryngolog, foniatra, ortodonta, fizjoterapeuta. Kontakt z pacjentem, rozmowa formalna.	P7S_UO P7S_WG P7S_WG, P7S_WK P7S_UO P7S_UO P7S_UO P7S_UW P7S_UO P7S_UK P7S_KR

6. LITERATURA
Obowiązkowa
• J. Cieszyńska, Metody wywoływania głosek, Kraków 2016. • E. Jeżewska-Krasnodębska, <i>Zaburzenia artykulacji spółgłosek u dzieci rozpoczynających naukę szkolną</i>, Kraków 2017. • L. Konopska, <i>Wady wymowy u osób z wadami zgryzu</i>, Szczecin 2006. • A. Lorenc, <i>Wymowa normatywna polskich samogłosek nosowych i spółgłoski bocznej</i>, Warszawa 2016. • H. Mierzejewska, D. Emiluta-Roza, <i>Projekt zestawienia form zaburzeń mowy</i>, „Audiofonologia”, 1997, t.10. • Ostapiuk B., <i>Dyslalia ankyloglosyjna. O krótkim wędzidelku języka, wadliwej wymowie i skuteczności terapii</i>, Szczecin 2013. • B. Ostapiuk, <i>Zaburzenia dźwiękowej realizacji fonemów języka polskiego – propozycja terminów i klasyfikacji</i>, „Audiofonologia”, 1997, t.10, s.135. • D. Pluta-Wojciechowska, <i>Zaburzenia czynności prymarnych i artykulacji</i>, Bytom, 2013. • D. Pluta-Wojciechowska, <i>Zaburzenia mowy u dzieci z rozszczepem wargi i podniebienia</i>, Kraków 2011. • Rocławski B., <i>Podstawy wiedzy o języku polskim dla glottodydaktyków, pedagogów, psychologów i logopedów</i>, Gdańsk 2001. • Rodak H. <i>Terapia dziecka z wadą wymowy</i>, Warszawa 2002. • A. Sołtys-Chmielowicz, <i>Zaburzenia artykulacji. Teoria i praktyka</i>, Kraków 2008 • A. Sołtys-Chmielowicz, <i>Zaburzenia artykulacji</i>, [w:] <i>Podstawy neurologopedii. Podręcznik akademicki</i>, pod red. T. Gałkowskiego, E. Szelań, G. Jastrzębowski, Opole 2005, s. 421–474. • E. Stecko, <i>Zaburzenia mowy u dzieci – wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne</i>, Warszawa 2002. • Pluta-Wojciechowska D., <i>Typologia dyslalii obwodowej</i>, [w:] <i>Logopedia. Teoria zaburzeń mowy</i>, pod red. S. Grabiasa, Z.M. Kurkowskiego, Lublin 2012, s. 455–467.
Uzupełniająca

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
L2.W.02	Prezentacja analizy literatury przedmiotu w perspektywie podejścia miofunkcjonalnego.	Ocena prezentacji pod kątem:
L2.W.04	- posługiwanie się właściwą metodologią podejścia miofunkcjonalnego w relacji do proponowanych w literaturze przedmiotu metod wywoływania głosek i pracy nad usprawnianiem narządu mowy	- wybranej literatury
L2.U.04	- krytyczny stosunek do różnych podejść metodycznych, umiejętność interpretacji tekstów naukowych, paronaukowych, nienaukowych	- jakości przygotowanej prezentacji w zakresie merytorycznym, językowym i estetycznym
L2.U.02	- wybór właściwych metod w wywoływaniu normatywnych wzorców biomechanicznych w artykulacji	- przestrzegania zasad własności intelektualnej, prawidłowe cytowania literatury przedmiotu
		- umiejętności zastosowania zdobytej wiedzy

8. INFORMACJE DODATKOWE
<i>(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusu, w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)</i>

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA
Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich